

Klik og vælg dato

J.nr. 2017 - 6214

Kontor:

Jura (ICI)

Samrådsspørgsmål A, B og C

- Tale til besvarelse af spørgsmål A, B og C den 7. november 2017

Spørgsmål A

Vil ministrene redegøre for, hvilke initiativer regeringen har taget de seneste to år for at sikre, at danske myndigheder kan inddrive gæld som følge af misligholdte SU-lån optaget af udenlandske studerende, der har studeret i Danmark og som efter endt uddannelse bosætter sig uden for Danmark jf. ”Udenlandske studerendes studiegæld kan ikke hentes hjem” bragt på dr.dk den 18. september

2017, hvor det blandt andet fremgår, at gælden beløber sig til 123 mio. kr. og at der ikke afdrages på næsten 40 procent af udenlandske studerendes studielån.

[Indledning]

Tak, fordi jeg måtte komme i dag og redegøre for inddrivelse af SU-gæld i udlandet.

Som jeg har sagt ved tidligere lejligheder, så er min grundlæggende holdning, at man skal betale sin gæld. Det gælder i særdeleshed også udenlandske studerende, som kommer til Danmark og nyder godt af en gratis uddannelse, og som får mulighed

for at optage et SU-lån. Det er hverken ret eller rimeligt, at borgere og virksomheder, der svarer enhver sit, skal betale for udenlandske studerende, der ikke betaler deres gæld til det offentlige. Det ligger mig derfor stærkt på sinde at sikre, at gælden betales tilbage.

De seneste to år har inddrivelsesområdet været præget af suspenderingen af det fejlslagne it-system EFI i september 2015 og udfordringerne med at skulle gennemgå gældsposterne manuelt for at sikre, at de er gyldige, før der kan inddrives på dem.

Hele inddrivelsesområdet, herunder også inddrivelsen af SU-gæld, har således kørt på lavt blus – og er fortsat præget af suspenderingen af EFI – fordi inddrivelsen hovedsageligt sker ved modregning – hvis der er noget at modregne i – eller ved frivillige betalinger og ellers foregår manuelt.

[Regeringens initiativer de seneste to år]

Regeringen har gennem de to sidste år iværksat omfattende initiativer i forhold til at få hele inddrivelsesområdet – herunder inddrivelse af SU-gæld – på fode igen.

Der er bl.a. etableret et såkaldt implementeringscenter for inddrivelse, som står for udviklingen af det nye it-system, der skal understøtte inddrivelse af gæld til det offentlige. De første faser af it-systemet er allerede idriftsat, og it-systemet forventes fuldt indfaset i 2019.

Der er samtidig gennemført lovgivning om regelforenklinger for at sikre, at det nye it-system ikke fødes med de samme problemer med alt for kompleks lovgivning, som EFI-systemet havde.

Og så vil jeg fremhæve ”Aftale om styrkelse af den offentlige gældsinddrivelse”, som alle Folketingets partier indgik den 8. juni 2017.

Jeg er utrolig glad for, at et samlet Folketing står bag en aftale om at styrke inddrivelsen. Aftalen indebærer bl.a. tilførsel af markant flere medarbejdere og oprettelse af en ny Gældsstyrelse, som tilsammen sikrer grundlaget for en sikker og effektiv fremadrettet inddrivelse af gæld til det offentlige.

I aftalen er der også fokus på en styrket indsats mod skyldnere i udlandet, herunder skyldnere

med SU-gæld. Der bliver således oprettet en særlig enhed i Gældsstyrelsen målrettet skyldnere med stor gæld, der er bosat i udlandet, bl.a. for at modvirke, at skyldnere forsøger at undgå at betale deres gæld til det offentlige ved at bosætte sig i udlandet.

[Udfordringerne med inddrivelsen]

Når det er sagt, så er der – som det er fremgået i medier og folketings svar – store udfordringer i forhold til at inddrive SU-gæld i udlandet. Regeringen vil derfor fremadrettet tage en række initiativer på området for at sikre en mere effektiv inddrivelse.

Som reglerne er i dag, har SKAT stort set ikke andre muligheder for at inddrive SU-gæld i udlandet end at kontakte skyldneren for at opnå frivillig betaling, medmindre skyldner har aktiver eller lønindkomst i Danmark at inddrive i. Dette forudsætter dog, at SKAT kender skyldnerens adresse, og det er ikke altid tilfældet.

Hvis ingen af disse muligheder foreligger, vil en egentlig tvangsinddrivelse af SU-gæld for en skyldner bosat i udlandet forudsætte bistand fra myndighederne i det land, hvor skyldneren har bosat sig.

Et grundlag for bistand til inddrivelse kan være en aftale mellem to eller flere lande eller EU-retlige regler. For eksempel kan EU-lande anmode andre EU-lande om bistand til inddrivelse af skatter og afgifter i medfør af EU's bistandsdirektiv fra 2010. Direktivet omfatter imidlertid ikke SU-gæld, og Danmark har på nuværende tidspunkt ingen aftaler med andre lande om gensidig hjælp til inddrivelse af studiegæld.

SKAT har således ikke et grundlag for at få bistand fra udenlandske myndigheder til at inddrive SU-gæld i udlandet.

Det er selvfølgelig uholdbart – for det skal være muligt at inddrive SU-gæld fra skyldnere, der ikke længere bor eller har aktiver i Danmark.

Regeringen har allerede iværksat en række tiltag, der på sigt skal rette op på den manglende inddrivelsesmulighed. Og det bringer mig videre til besvarelsen af det næste spørgsmål.

Spørgsmål B

Vil ministrene redegøre for, hvilke initiativer regeringen vil tage fremadrettet i forhold til at sikre danske myndigheders mulighed for at inddrage gæld som følge af misligholdte SU-lån optaget af udenlandske studerende, der har studeret i Danmark og efter endt uddannelse bosætter sig uden for Danmark?

[Indledning]

Som jeg lige har været inde på, har regeringen allerede igangsat flere forskellige initiativer for fremadrettet at sikre muligheden for at inddrive SU-gæld over for skyldnere bosat i udlandet.

[Fremadrettede initiativer på internationalt plan]

For det første har regeringen arbejdet på at få etableret et EU-retligt instrument i forhold til at få andre EU-landes bistand til at inddrive SU-gæld over for skyldnere i udlandet. Det har vi manglet.

Dette er del af en dagsorden, som regeringen generelt lægger stor vægt på, hvor regeringen arbejder på at få tilpasset internationale regler, som vi finder urimelige, så de kommer til at fungere efter hensigten.

Derfor har statsministeren rejst problemet om udfordringerne med at inddrive SU-gæld i andre EU-lande overfor formanden for Det Europæiske Råd, Donald Tusk, og i forbindelse med mødet i Det Europæiske Råd i oktober. Der kan således ikke være tvivl om, at det er en sag, som regeringen arbejder hårdt for på alle niveauer.

Jeg har også taget problemstillingen op på et møde med EU's Kommissær for Økonomi- og Finanspolitik samt Told og Beskatning – Pierre Moscovici – hvor andre EU-spørgsmål også blev drøftet.

Herudover har jeg sammen med uddannelses- og forskningsministeren skrevet et brev til EU-Kommissionen, hvor vi påpeger problemerne og beder om Kommissionens samarbejde og hjælp til at løse problemet.

For det andet tager vi kontakt til andre EU-lande, der har lignende SU-systemer, for at søge at opbygge en alliance, der kan fremme vedtagelse af nye EU-regler om bistand til inddrivelse af SU-gæld.

For det tredje har vi iværksat en indsats i nordisk regi. De nordiske lande har indgået en aftale om

gensidig bistand til inddrivelse af skatter og afgifter, som ligner EU's bistandsdirektiv, men som heller ikke omfatter SU-gæld.

Mange af de studerende, der har SU-gæld til Danmark, kommer fra de nordiske lande, og det vil derfor være en stor hjælp for inddrivelsen, hvis vi i første omgang kan få en aftale om bistand til inddrivelse af SU-gæld på plads med de andre nordiske lande.

Ønsket om at udvide den nordiske bistandsaftale til også at omfatte SU-gæld er for nylig blevet

præsenteret på embedsmandsniveau for de nordiske landes skattechef, som umiddelbart stiller sig positive over for ønsket. Vi følger derfor op med henblik på så hurtigt som muligt at få en nordisk aftale på plads.

For det fjerde overvejes det også, om det kan være en mulighed at indgå bilaterale aftaler om gensidig bistand til inddrivelse med andre relevante lande.

For det femte undersøges, om der kan være alternative veje i forhold til inddrivelse af SU-gæld, fx

ved at anlægge en sag enten ved en dansk domstol eller ved domstole i det land, hvor skyldner er bosat, med henblik på efterfølgende at få dommen tvangsfuldbyrdet.

[Fremadrettede initiativer på nationalt plan]

For det sjette ser regeringen endelig på nationalt plan på indførelse af en generel pligt til at oplyse om udenlandsk adresse til SKAT, hvis man flytter til udlandet og samtidig har misligholdt gæld til det offentlige.

En sådan regel kan dog i praksis være svær at håndhæve. En skyldner kan jo når som helst fraflytte Danmark uden at give besked til myndighederne, skyldnerens oplysninger kan være urigtige eller hurtigt blive forældede pga. efterfølgende flytninger.

I tilknytning hertil ser vi på at indlede et samarbejde med private advokat- eller inkassofirmaer, som kan forestå arbejdet med at kontakte skyldnere i udlandet, evt. via udenlandske advokat- eller inkassofirmaer, med henblik på at opnå frivillig betaling af gæld til det offentlige.

Regeringen har således igangsat en række initiativer med sigte på at sikre inddrivelsen af SU-gæld over for skyldnere i udlandet.

[Afslutning]

Jeg håber dog, at udvalget har forståelse for, at problemerne ikke er nemme at løse, og at det vil tage tid at få gennemført løsninger på internationalt plan.

Jeg bliver også nødt til at dryppe lidt malurt i bægeret, for selv om vi får gennemført et bistandsdirektiv eller bilaterale aftaler på området, er det ikke ensbetydende med, at gælden kan hentes

hjem fra udlandet. Ud over bistand fra myndighederne i det pågældende land forudsætter dækning af gælden jo, at skyldneren har betalingsevne eller aktiver, der kan gøres til genstand for inddrivelse.

Men jeg er fortrøstningsfuld i forhold til at kunne sikre bedre muligheder for at inddrive SU-gæld over for skyldnere i udlandet og mener, at vi med ”Aftale om styrkelse af den offentlige gældsinddrivelse” har gode forudsætninger for at kunne prioritere området fremadrettet.

Tak for ordet.